

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 5

Hej alla,

I dessa alltjämt tyvärr obra tider hoppas jag att Ni alla håller distansen ...

Men för att försöka pigga upp Er litet så kommer nu Nyhetsbrev 5.

Bland nyheterna som distribueras kommer även gamla nyheter att sändas ut som jag skrev i Nyhetsbrev 1. Detta brev innehöll information om Lysekils historia från 1543 – 1587.

Nyhetsbrev 2 innehåller information om Lysekil fram till år 1610.

Nyhetsbrev 3 innehåller information om Lysekil fram till år 1658-02-26.

Nyhetsbrev 4 innehåller information om Lysekil fram till år 1679-08-22.

Nyhetsbrev 5 innehåller information om Stångenäset och Lysekil fram till dess att Lotsstation installeras i Lysekil år 1700. Ni bör observera att Olof Knape, senare adlad Strömstierna, nämns under dessa år ...

Jag har denna gång tagit mig friheten att ta med händelser som rör hela Bohuslän och även hela Sverige då *Det stora nordiska kriget* utbryter år 1700.

Dessutom har jag tagit med en del av Kunglig Maj:ts Förordningar, Instruktioner och Resolutioner som utfärdas under de år som nyhetsbrevet täcker.

Nyheter

Sällskapet Strömstierna fyller ju alltså 20 år i år och vårt tänkta firande söndagen den 7 juni ställer vi tyvärr in – allas säkerhet kommer i första hand. Men i stället ändrar vi tempot på utskicket av våra Nyhetsbrev – det blir nu ett Nyhetsbrev i månaden tills vidare.

Nu följer en kort upprepning från tidigare Nyhetsbrev – detta för nya medlemmar.

När Ni nu läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta av händelserna. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad och dels att stimulera till mer läsning om vår historia. Sedan kan Ni ju som tidigare på vår hemsida hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna!
Nästa Nyhetsbrev numro 6 kommer alltså att sändas ut till Er i början av juni 2020.

Mvh Per Stenros

perstenros@gmail.com

./

Lysekils historia

- 1679-08-22 Fredsavtal avtalas mellan Danmark och Sverige i Fontainebleau via den franske kungen Ludvig XIV, som tröttnat på de utdragna förhandlingarna som startat i Lund. Sverige får behålla sina av danskarna erövrade städer. Karl XI förmäls med Ulrika Eleonora, syster till kung Kristian V. Det sjätte dansk-svenska kriget är slut.
- 1679 Karl XI utser Rutger von Ascheberg till guvernör i Bohuslän. Ascheberg begär hos kungen att de hemman som under kriget berövats regementet skall återlämnas. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 62)
- De bohuslänska dragonerna blir ett självständigt förband benämnt Bohusläns Dragonskvadron, de så kallade gröna dragonerna. Dess förste chef blir överstelöjtnant Peter Ingelsson Weinholtz.
- Fredrik Bagge köper "herrgården Skefftö, en hel frelsegård" på Skaftölandet.
- 1680-talet Saltbristen i Bohuslän är så stor att många bönder tvingas framställa sitt salt själva. Initiativtagare för detta är rusthållare, gästgivare och riksdagsman Pehr Bryngelsson i Mellby. Tillsammans med andra bönder bildar han bolag för gemensam saltbränning på både Stängenäset och Sotenäset. Det är nämligen både tidsödande och arbetskrävande att sköta en saltpanna, så att resultat blir gott. Bolagspannorna kan hållas igång dygnet runt, vilket är en stor fördel. (Sven Rydstrand, Saltbränningen i Bohuslän)
- 1680 Karl XI driver på riksdagen igenom en reduktion som berövar högadeln nästan hälften av dess jordbesittningar. Adeln blir ett rent byråkratiskt stånd. Sveriges ämbetsmannakår har börjat att ta form.
- Intäkterna från de indragna godsens går till Kronan och Indelningsverket för bildandet av det så kallade rotesystemet. Därmed är den indelta armén, karolinerna, bildad. Varje soldat får ett eget torp.
- Reduktionen drabbar Bohus län fåtaliga adel lika hårt som i övriga landet. Rutger von Aschebergs gods i bland annat Herrestad, Dragsmark, Brastad och Lyse reduceras med 23 1/2 mantal, ränta 353 riksdaler.
- 1680 En kunglig bestämmelse anger att varje utnämnd häradshövding skall vara bosatt inom domsagan. Han skall också vara lagkunnig.
- En domsaga omfattar ofta flera häradar.

Ett härad är i allmänhet identiskt med ett tingslag men kan bestå av flera tingslag.

Ett ting sammanträder oftast tre gånger per år: vinter, sommar och höst.

På landsbygden finns förutom häradsrätter fram till år 1850 även lagmansrätter, var och en omfattande ett län.

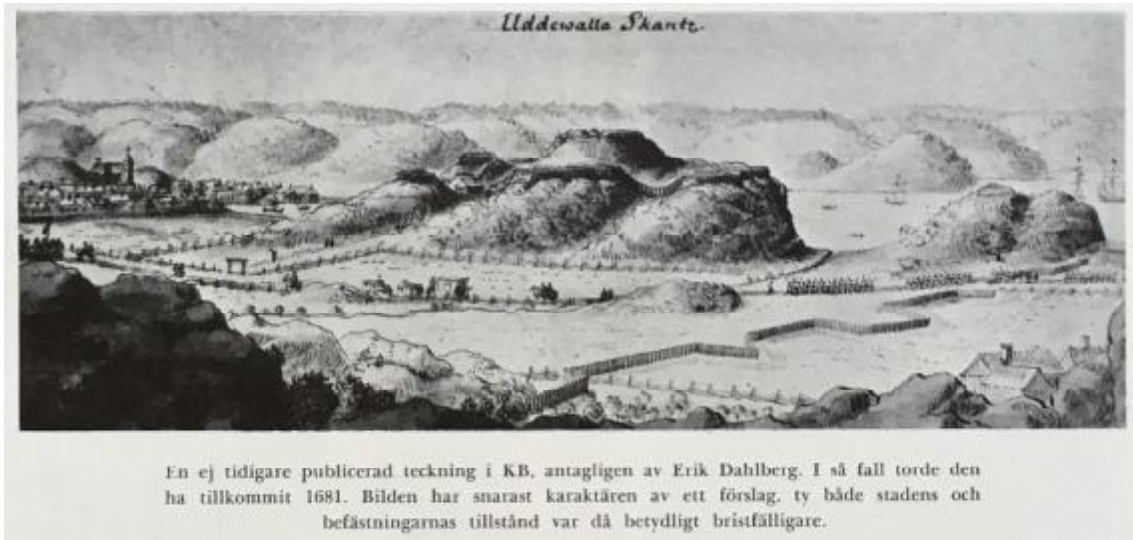
Överklaganden har i tvistemål skett från häradsrätt till lagmansrätt och sedan vidare till hovrätt.

I äldre tid finns i Sverige endast två hovrätter, Svea hovrätt och Göta hovrätt. Svea hovrätts arkiv förvaras till större delen i Riksarkivet och Göta hovrätts arkiv finns i Jönköping. (Clemensson & Andersson, Släktforska! Steg för steg, sid 62)

- 1680 Till Bohuslän läggs Göteborg samt Östra Hisingens, Askims och Sävedals härad.
- 1680 Viceamiral Werner von Rosenfelt får i uppdrag att på lämpliga ställen på kusten anställa kronolotsar med ensamrätt till lotsning. Lotsyrket kan från detta år betraktas som statligt anställda. Därmed kan även lotsverket i Sverige ses som grundat. (Artur Uhrberg, Kosteröarna, sid 70)
- 1680 Strandridarnas arbete utförs under många år enligt muntliga anvisningar. En allmän strandridarinstruktion utfärdas först detta år. Enligt denna instruktion skall strandridaren skaffa sig kännedom om sin tilldelade kuststräcka, dess inlopp och hamnar. När stranden är sådan, att det ej går att rida, får han tjänstgöra till fots eller med roddbåt. Han får själv skaffa och utrusta hästen. Arbetet pågår mellan 1 april och 1 november, på vintern ligger verksamheten nere. Han får då försörja sig och hästen på annat sätt. (Olsson, Kustbevakningen, sid 13)
- Tullorganisationen har 1680 14 fartyg med en sammanlagd besättningsstyrka på 81 man. Man vill vara beredd att hindra smuggling av importförbjudna varor, till exempel textilier, sedan man infört importrestriktioner. Fartygen har följande placering: Stockholm, Sandhamn, Dalarö, Älvsnabben, Barösund, Västervik, Kalmar, Ronneby, Karlshamn, Halmstad, Göteborg, Vingö, Marstrand och Strömstad.
- Vid denna tid finns 15 tullplatser med tullkammare. Under slutet av 1600-talet blir bandet till dessa tullanstalter litet starkare. Befälhavarna på jakterna åläggs då att rapportera beslag till närmaste "tullkontor". (Olsson, Kustbevakningen, sid 16)
- 1680-01-.. Rutger von Ascheberg beordrar sin närmaste man, överstelöjtnant Carl Gustaf Rehnskiöld, att tillsammans med lantkommissarie Daniel Hartwig undersöka alla militiegårdar i Bohuslän. Deras förteckning ligger sedan till grund för den

militära indelning i båtsmanshåll och rusthåll som senare genomförs. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 62)

1681 Prästerskapets avlöning regleras i Sverige. (Rydstrand, Stångenäs, del II, sid 159)

1681 På bilden ovan ses Uddevalla skans och Uddevalla. Teckningen är troligen gjord av Erik Dahlberg. (Kristiansson, Uddevalla stads historia, Del I, sid 261)

1681 Till Bro socken överflyttas från Håby socken Färlevsgårdarna till Härnäset eller Vese gods. (AD, Bro)

1682 Karl XI skapar ett nytt militärt organisationssystem – Indelningsverket. Indelningsverket ser till att en eller flera gårdar går samman och bildar rusthåll och rotar som ansvarar för en ryttare, en soldat eller en båtsman som de avlönar och ger ett soldattorp. Bönderna slipper på så sätt själva bli utskrivna som soldater.

Genom de indelta soldaterna, som är mer övade och drillade för krig än de vanliga bönderna, skaffar sig Sverige en slagkraftig armé som uppväger landets låga befolkningmängd. Indelningsverket ersätts först 1901 med den allmänna värnplikten. (www.so-rummet)

Då det nya indelningsverket införs Bohuslän, blir kronogården Bräcke i Svarteborgs socken löjtnantsboställe för Stångenäs (överstelöjtnantens) kompani. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 193) (Bohusläningarna 1944-1, sid 3)

Fältväbelbostället för Stångenäs kompani är ett mantal Lerberg i Håby socken och Stångenäs härad. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 200) (Bohusläningarna 1944-1, sid 3) [Anm: Fältväbel används i Sverige fram till 1833 då denna befälsgrad ersattes med fanjunkare. (Anbytarforum)]

Ett sergeantboställe för Stångenäs kompani är gården Säleby i Brastads socken. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 203-204) [Anm: Beträffande några av soldattorpen inom Stångenäs kompani, se sid 214, 215. Soldater: Kalle Hård och Hane i Lysekil, se sid 244; nr 98 Glans, sid 257.]

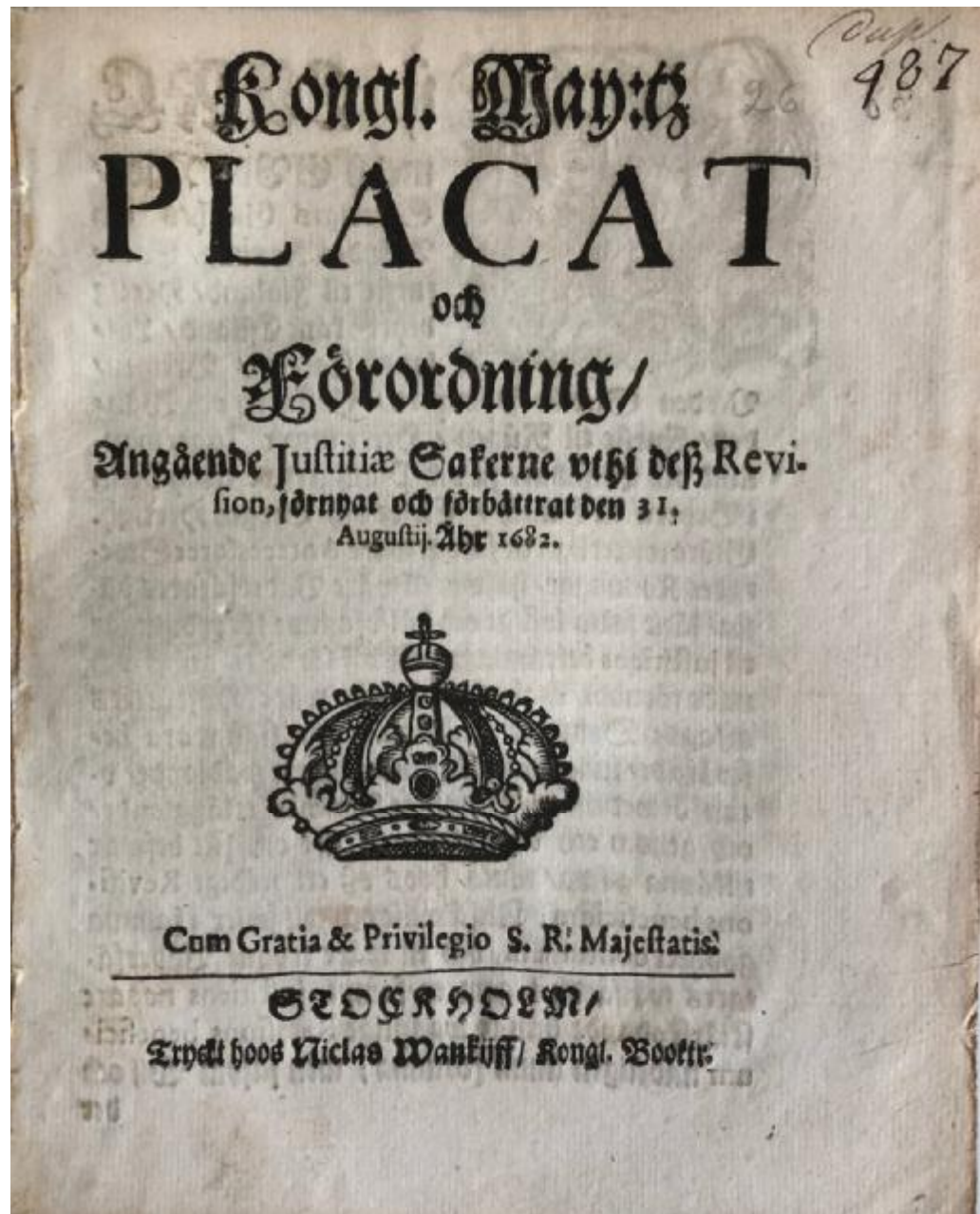

*Torpet nr 114 för båtsman Örnberg avbildat 1945. Huset är en så kallad ryggåstuga. I slutet på 1600-talet hette torpet Skälhult, senare Ögården, beläget på Skaftö i Morlanda socken. Idag återstår endast en stengrund.
Foto Olof Hasslöf, Ämnesarkivet Göteborgs stadsmuseum.*

Torpet nr 114, torpet Skälhult, senare Ögården, för båtsman Örnberg på Skaftö. (1718 Bohuslän, Bohusläns Hembygdsförbund och Bohusläns Museum, sid 64)

1682

I ett tingsprotokoll omtalas "Christen Larsson, borgmester i Lysekil". Det kan vara den i Hamnrätten utsedde hamnfogden som fått denna titel. (Hansson, Lysekil, sid 160)

1682-08-31 Kunglig Maj:ts Placat och Förordning angående Justitie Sakerna vid dess revision, förnyat och förbättrat den 31 Augusti år 1682.

1682-12-23 Kunglig Maj:ts Nådige Resolutioner och Förklaringar vilka Kunglig Maj:t uppå Ridderskapets och Adelsens i underdånighet insinuerade Angelägenheter och Besvär haver velat gifva. Daterade i Stockholm 23 December år 1682.

1683 Häradshövdingarnas rättskipningsområden i Bohuslän förändras. Lane, Stångenäs samt Fräkne och Nordre härad på Inland förenas under en häradshövding.

Sörbygdens, Sotenäs och Tunge härad samt Norrviken förenas under en häradshövding. (Forsström, Om ting och tingsställen i Sunnerviken, sid 10.)

- 1683-1684 Denna vinter är kölden ovanligt sträng och isen ligger utefter kusterna kring Nordsjön och de skandinaviska farvattnen. (Krantz, Havets makter, sid 125)
- 1685 Karl XI:s indelningsverk är fullt genomfört i Bohuslän. Organisationen kommer, med bara smärre förändringar, att bestå i tvåhundra år. (Bohusläns Regemente och dess hembygd 1962, sid 113)
- 1685 Lysekil blir kronofiskeläge. Jorden taxeras till 24 daler silvermynts ränta och avsätts som lön till kronobefallningsmannen i Sunnervikens fögderi (härad). (Nordisk Familjebok, Uggleupplagan) (Ernst Hörman, Lysekil, sid 18) (Lüsch, Lysekils Historia, sid 11-12)
- 1686 En ny svensk Kyrkolag beslutas (bestämmelserna gäller från år 1688) och därmed läggs grunden till en allmän folkbokföring i kyrkans regi.

För kyrkobokföringen gäller följande:

Längd över alla prästens "åhörare", hus för hus, gård för gård, med anteckningar om deras kristendomskunskap,

Alla brudfolk med deras föräldrars namn, varifrån de kommer samt "vad vittnesbörd de haft",

Alla barns, äkta som oäkta, deras föräldrars och dopvittnens/faddrars namn samt födelse- och dopdag och födelseort,

Avlidnas namn, som i kyrkan eller på kyrkogården är begravna, med kort underrättelse om deras "lägerställen", stånd, villkor, leverne och ålder,

Namn på de som ... flytta in uti eller utur församlingen, med underrättelse om varifrån de kommer, "huru de sig förhållit" och vart de far.

Kyrkolagen stadgar i kapitel XV, paragraf XI, att

”Och skal ingen trolofwas, som icke kan Lutheri Catechismus, och hafwer begått Herrans Nattward”. Den meningen går länge under namnet: ett skyddsvärn för svenska allmogens religiösa bildning.

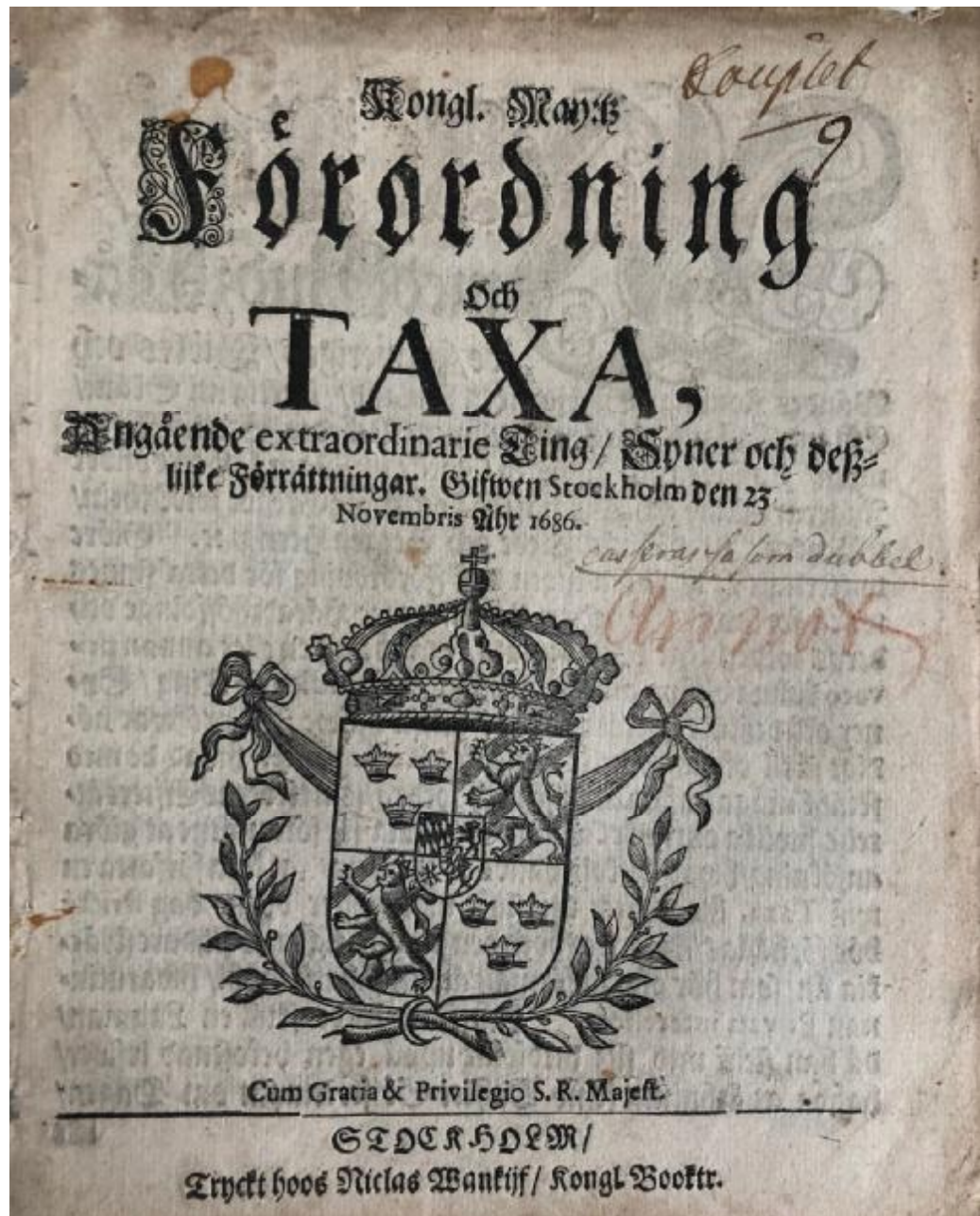
Kyrkolagen föreskriver i 24 kapitlet 11 paragrafen att

”Föräldrarna måste troligen förmanas, at låte sina Barn, i theas Christendoms Stycken, wäl och flijteligen underrättas; och the som then Omsorgen i Församlingen åligger, ware sig Capellan eller Kläckare, tillhållas, med flijt at drifwa Barneläran, och underwijsa Barnen at läsa i Book”. (Oplöjd Ostkustmark, sid 47) (Se även Clemensson & Andersson, Släktforska! Steg för steg, sid 19)

Kyrkolagen stadgar i kapitel XXIV, att

”Kyrkioherden skall låta sig angeläget wara at Ungdomen i hans sochn lærer läsa i Book”, samt att

”Klockaren skall wara ährlig trogen och flitig, Booklärd och kunna sjunga och skrifwa, så at han theruti kan underwijsa Församlingens Ungdom”. (Högsrum, En sockenbeskrivning, sid 328)

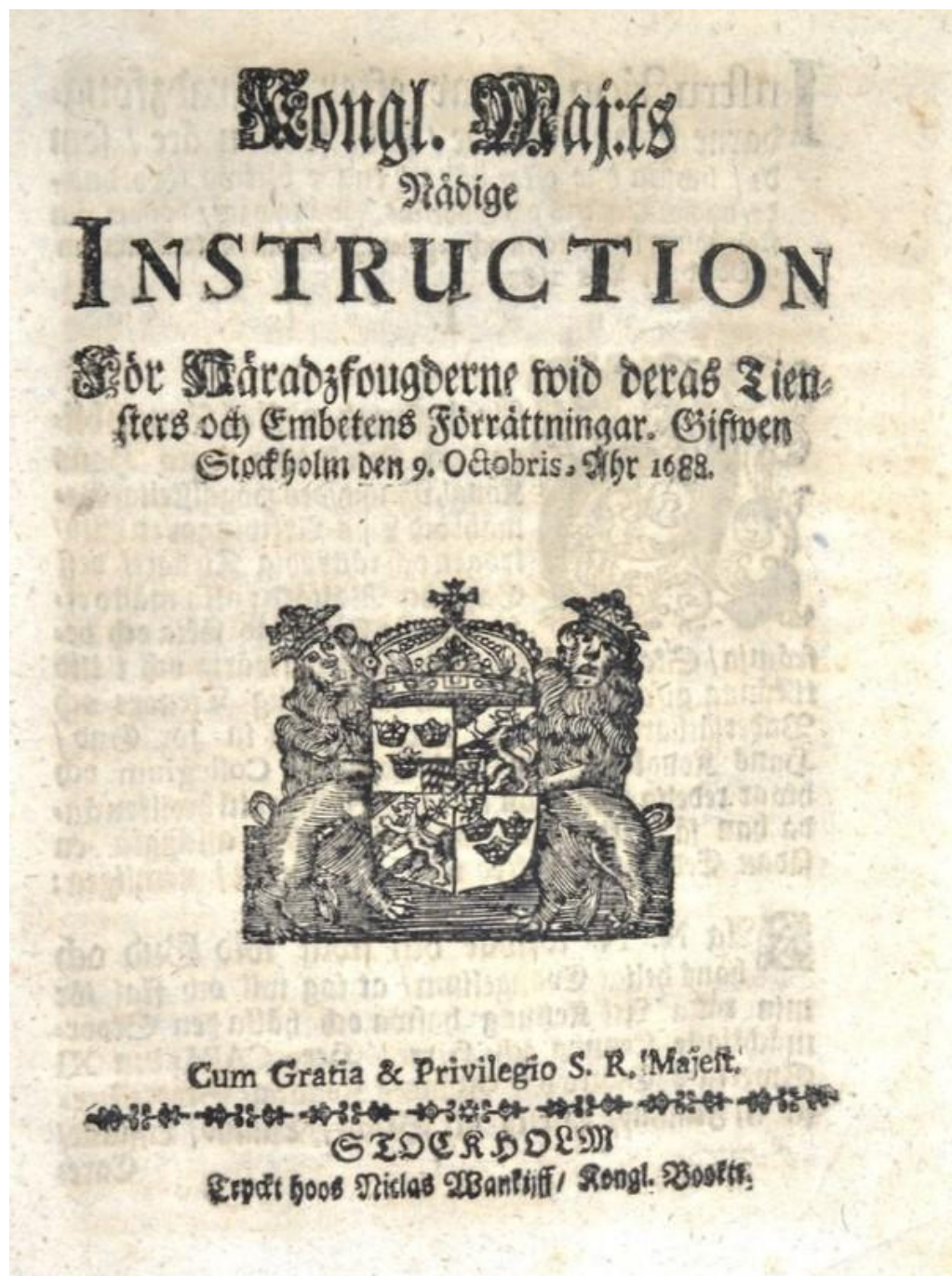
1686-11-23 Kunglig Maj:ts Förordning och Taxa angående extra ordinarie Ting, Syner och desslike Förrättningar. Given Stockholm den 23 November år 1686.

1687 Från 1687 till 1831 har de så kallade dykerikompanierna monopol på all vrakbärgning vid de svenska kusterna. I deras tjänst står dykerikommissarier, uppsyningsmän och andra anställda, utplanterade längs stränderna, och den kontroll som de för egen vinnings skull utövar över mörkrets gärningar är långt

strängare än den som lagens hantlangare skulle ha orkat med. (Krantz, Hemmavatten och vrakstränder, sid 64) [Anm: Jämför med 1692 nedan.]

- 1687-03-05 Detta år upprättas den andra lantmäterikartan över Bohuslän. Den här kartan är väsentligen grundad på 1673 års karta. Båda förvaras i Lantmäteristyrelsens arkiv. (Vikarvets årsbok 1938-1939, sid 76) (Lantmäteriet, Historiska kartor, N10) [Anm: Bilden ovan visar ett utdrag ur kartan, med Lysekil i fokus.]
- 1687 Ny kyrkkista tillverkas för Lysekils kyrka. Kistan finns alltjämt i den nya kyrkan.
- 1688-02-18 Jöns Persson i Lysekil instäms till häradstinget på Broberg gästgivaregård i Bro socken av korpral Zackarias Svensson och dragon Christen Jönsson i Klättene. Tingsrätten dömer Jöns att böta fyrtio marker silvermynt eller att sitta en månad i fängelse på vatten och bröd för det försmädliga uttalande han fällt över Hans Kunglig Maj:t och dess dragoner. (Rydstrand, Bland Bohuslänska bönder på Karl XII:s tid, sid 91-94)

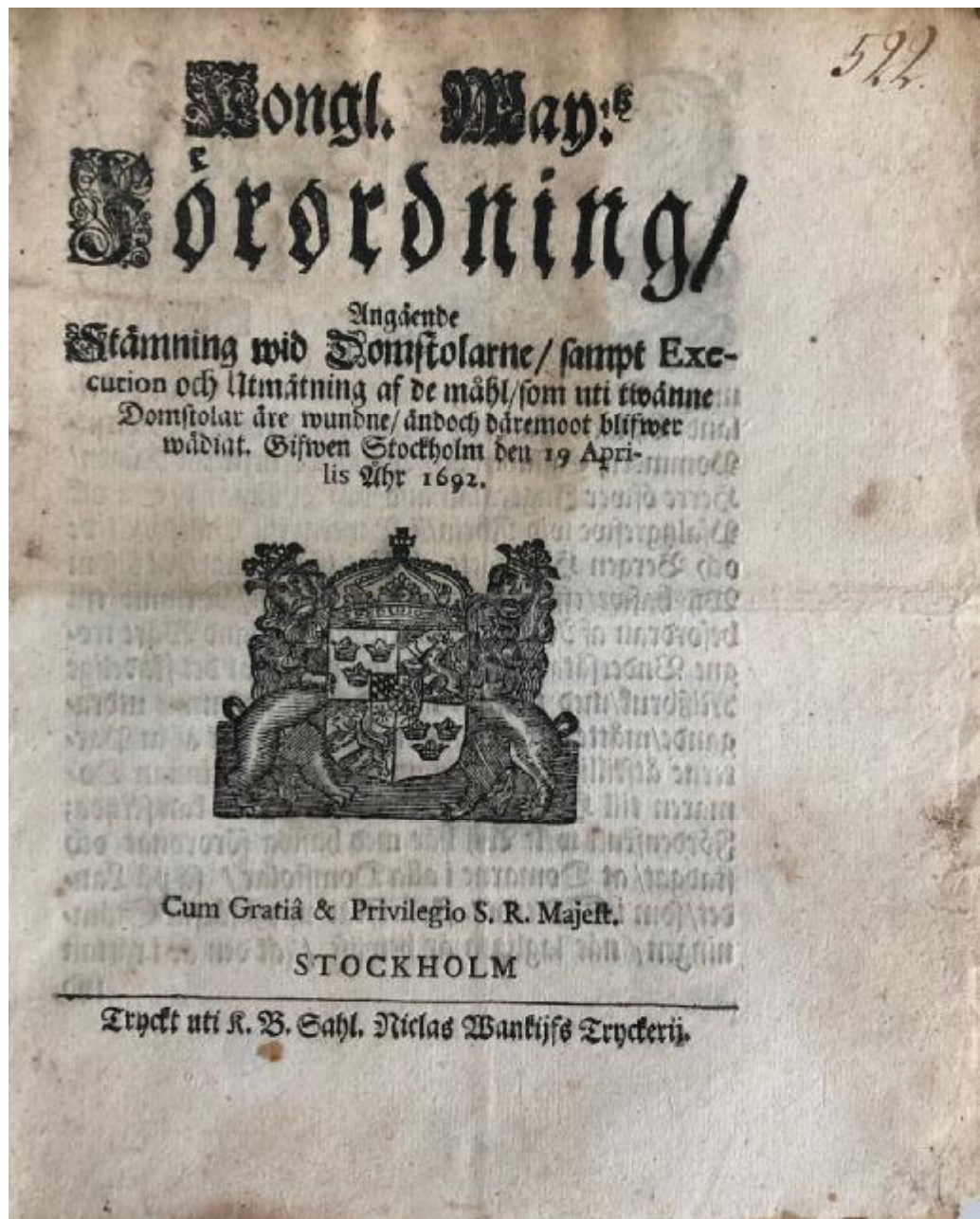

- 1688-10-09 Kunglig Maj:ts Instruction för Häradzfogdarna vid deras Tjänsters och Ämbetens Förrättningar. Given Stockholm den 9 Oktober 1688. Häradzfogden skall driva in kronans skatt och handha polisväsendet med mera.
- 1689 Luthers katekes ges ut i ny utgåva i Sverige. Ärkebiskop O. Swebilius skriver en förklaring eller inledning till katekesen. I denna text finns ett stycke, om väsenden man icke bör söka hjälp av: ”trollpackor, lövjerskor, skogsrå, sjörå, tomtegubbar och mera sådant”. Denna text tas bort först i 1811 års katekes. (Från vår bygd. Del II, sid 26)

- 1689 Olof Knape gifter sig med Christina Thorvedsdotter Ström från Marstrand, dotter till rådman Torved Nilsson Ström och hans hustru Margareta Mattsdotter samt bror till Nils Thorvedsson Ström, år 1727 adlad Strömrona. (Eskil Olán, Marstrands historia, sid 191, 195) (Nils Lindbergh/I, sid 431: skriver Tormosdotter.)
- Olof Knape seglar vid denna tid troligen utrikes sjöfart. Olof tjänstgör bland annat i Holland, inom det ostindiska kompaniet samt för generalstaterna, där han uppnår löjtnants grad. (Nordisk Familjebok, Uggleupplagan)
- 1689 Kapten Karl Gustaf Kruise af Verchou är chef för Stångenäs kompani av Bohusläns dragonskvadron. Genom sin befattning brukar han kronogården Bråland i Foss socken. (Bohusläns Regemente. Del I, sid 176)
- 1689-09-02 Karl XI kallar de bohuslänska förbanden till mönstring i Uddevalla. Kungen håller under en hel vecka själv i mönstringen. Förbandet som kommer från Stångenäset benämns efter kompanichefen och kallas sålunda för kapten Carl Gustaf Kruuses kompani. (Bohusläns Regemente. Del III, sid 76)
- 1690 cirka Bohusläns regementes äldsta regementsövningsplats är Stenehed i Svarteborgs socken. Som övningsplats torde Stenehed ej ha tagits i anspråk för större styrka än fyra kompanier. Dessa kompanier ingår i den självständiga dragonbataljon, som efter år 1721 kommer att bilda den norra skvadronen i det efter sammanslagningen med den bohuslänska skvadronen av Riksenkedrottningens Lifregemente till häst bildade Bohuslänska dragonregementet.
- Den trupp som under åren 1690-1770 tar Stenehed i anspråk för ”kampering”, det vill säga förläggning i tältläger, i motsats till ”kantonerung”, vilket innebär förläggning i byggnader, tycks som exercisområde ha använt det vid denna tid ännu ouppodlade norr om gårdens åbyggnader belägna området.
- Dess tältläger synes ha uppslagits mellan den branta sluttningen öster därom samt gamla landsvägen till Hällevadsholms herrgård. Som vattningsplats för hästarna används den närbelägna idylliska Kåltorpssjön. (Hugo Uddgren i Bohusläningarna 1944-2, sid 14)
- 1690 cirka Lantmäteridirektör Carl Gripenhielm låter upprätta en karta över Bohuslän som är mycket detaljerad. Kartan visar bland annat om gårdarna eller strandsittar-boställena är skatte-, frälse- eller kronoägda. (Pettersson, Bohuslän förr, sid 16-21, 29) (Från vår bygd. Del II, sid 30) (VÅ, 2000-2001) (Källa: www.utgangspunkten.se -en webbplats från Bohusläns Museum)
- 1691 Komminister Hans Refsal tillträder tjänst i Bro pastorat.

Refsal är från år 1680 bosatt i Lysekil och driver här skolundervisning. Uppgifterna om skolan är knapphändiga men man vet att det läses bland annat latin och att skolan är en slags folkhögskola som drivs i internatform. Skolan är omnämnd i ett protokoll vid häradstinget med Stångenäs och Sotenäs på gården Röd i Tossene socken den 3 juni 1703. Skolan upphör vid Refsals död 1719.

- 1691 Margareta Pedersdotter Måneskiöld och Hans Henrik von Reichwein säljer hela Vese gods, med Broberg och alla underliggande gårdar till lagman Alexander Cock, född 1642 i Stralsund, som bor på Orust. (Lindbergh, Del I, sid 431) [Anm: Jämför med Tiselius, sid 95.]

- 1692-04-19 Kunglig Maj:ts Förordning angående Stämning vid Domstolarna samt Execution och Utmätning av de mål som uti tvenne Domstolar är vunna, ändock däremot bliver vädjat. Given Stockholm den 19 April år 1692.
- 1692 Det Södra Dykeri- och Bärnings Companiet som grundas i Helsingborg får uteslutande rätt att under tio års tid uppfiska skepp och gods som strandar på kusterna av Skåne, Halland samt Göteborgs och Bohus län. (Nordisk familjebok, Uggleupplagan) (Onsala, sid 169) [Anm: Jämför med 1687 ovan.]
- 1693-04-17 Generalguvernör Rutger von Ascheberg dör i Göteborg och begravs i Kristine kyrka under närvaro av bland annat kung Karl XI.
- 1694-08-29 Karl XI kallar Bohusläns Dragonskvadron, som står under befäl av överste Peter Ingelsson Weinholtz, till mönstring på Bohus. Kungen håller under två dagar själv i mönstringen.
Stångenäs kompani benämns efter kompanichefen och kallas alltjämt för kapten Carl Gustaf Kruuses kompani. (Bohusläns Regemente. Del II, sid 194)

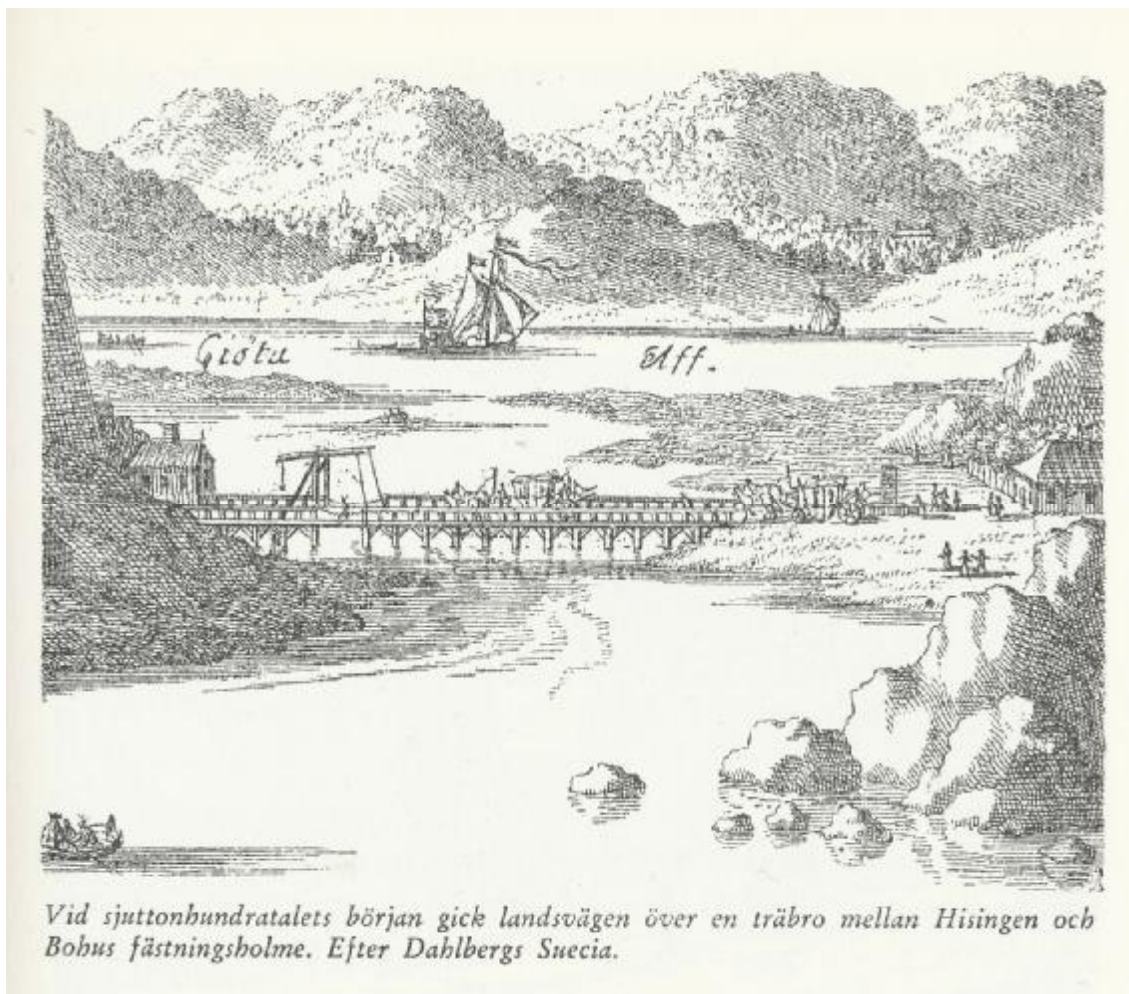

- 1695 Petter Gedda ritat en karta över Skagerack med Bohuslän och Halland i fokus, men där även mindre delar av Vestfold, Östfold samt Jylland och Skåne finns medtecknade. I utklippet här ovan ses det mesta av Bohuslän, med Lysekyl norr om Orust. Observera stavningen: Lysekyl! (Kartan från Ingemar Forsström, 2019-03-21)

Petter Gedda – Kartograf, från 1687 styrmansdirektör vid amiralitetet, en befattning närmast motsvarande såväl generallotsdirektörens som chefens för sjökarteverket i vår tid. Gedda utarbetade nya författningar rörande lotsväsendet, vilka sedan länge förblevo gällande, och upprättade och utgav tillsammans med sin företrädare W. von Rosenfeldt den första svenska sjöatlasen 1694, "General hydrographisk chart-book öfver Östersjön", vilken samma år även

utkom i engelsk och holländsk upplaga. Genom detta kartarbete tillvann sig Gedda en framstående plats inom den svenska kartografiens historia. (Biografier över kartografer, gravörer, konstnärer m.fl.)

- 1697 För att avskräcka vrakplundring stadgas detta år att fem daler silvermynt skall utmätas av varje hel gård i det härad, där någon våldsgärning mot skeppsbrutna har förövats. (Krantz, Hemmavatten och vrakstränder, sid 62)
- 1697 Kung Karl XI, som själv misslyckats med saltsjuderi för kronans räkning, får reda på att det går åt mycket ved till de bohuslänska saltpannorna och han utfärdar förbud för all saltbränning. Vid detta års riksdag lyckas dock Per Bryngelsson, som är fullmäktig för Stångenäset och Sotenäset, utverka att till vidare få bränna salt i sina bolagspannor. (Sven Rydstrand, Saltbränningen i Bohuslän)
- 1697-04-05 Karl XI avlider.
- 1697-... Karl XI:s femtonårige son kröns på hösten till kung under namnet Karl XII. Kungen tituleras Sveriges, Götes och Vendes konung, storfurste till Finland, hertig uti Skåne, Estland, Lifland, Karelen, Bremen, Verden, Stettin, Pommern, Cassuben och Wenden, furste till Rügen, herre över Ingermanland och Wismar, så och pfalzgreve vid Rhen i Bayern, till Jüllich, Cleve och Berg hertig.
- 1697-1699 Bohusläns första gårdskartor ritas och gäller huvusakligen de gårdar, som av Margareta Huitfeldt doneras till Göteborgs Gymnasium. Kartorna är så kallade geometriska kartor. Kartorna är gjorda för att visa gårdarnas skattekraft för skattemyndigheten. (Vikarvets årsbok 1938-1939, sid 76)
- 1698 Häradshövdingarnas rättskipningsområden i Bohuslän förändras återigen. Tunge, Stångenäs, Sotenäs och Lane härad förenas under en häradshövding. (Forsström, Om ting och tingsställen i Sunnerviken, sid 10-11.)
- 1698 Husbehovsbränningen av sprit förbjuds i Sverige. (www.systembolaget.se)
- 1698 Olof Knape erbjuds tjänst inom den svenska flottan. (Nordisk Familjebok, Uggleupplagan)
- 1698-07-18 Kunglig Maj:ts brev ger fri rätt till ostron- och hummerfiske till alla som vill idka det. (AU, Kosteröarna, sid 32)
- 1699 Sachsen, Danmark och Ryssland ingår en koalition mot Sverige. (Nationalencyklopedin)

1700 cirka Vid århundradets början går landsvägen mellan Hisingen och Bohus fästning över en träbro. (Krantz, Sommarland, sid 189)

1700 cirka Lysekils kapellförsamling bildas genom att brytas ut ur Lyse församling.

./

Det stora nordiska kriget

- 1700-02-.. Det stora nordiska kriget bryter ut när sachsiska trupper attackerar Svenska Livland. (NM, Strömstad Gränsstad, sid 62) (Krigets bilder. Del III, sid 40)
- 1700-03-14 Olof Knape utnämns till kapten i svenska flottan. (Bengt Nilsson, Linköping)
- 1700-04-.. Danska trupper går till angrepp mot Sveriges skyddsling, hertigen av Holstein-Gottorp. (NM, Strömstad Gränsstad, sid 62)

1700 När Karl XII drar i fält år 1700 är västlinjen från Jämtland i norr till Blekinge i söder på ett betryggande sätt försedd med moderna försvarsanläggningar. Även stödjepunkterna i Finland och Baltikum för ett fälttåg österut fyller höga krav. (STF 1950, sid 163)

1700-07-.. Under skydd av en eskader från England och Nederländerna landsätts på norra Själland en svensk truppstyrka, som rycker fram mot Köpenhamn. (NM, Strömstad Gränsstad, sid 62)

- 1700-08-18 Genom freden i Traventhal, väster om Lübeck, tvingas Danmark att lämna koalitionen. Danmark erkänner i freden Holstein-Gottorps självständighet. (Nationalencyklopedin) (NM, Strömstad Gränsstad, sid 62)
- 1700 Nya Varvet i Göteborg anläggs som hamn och depå för kungliga flottan.
- 1700 Genom den svenska kalenderns rubbning år 1700 blir den urgamla runstaven ej brukbar. Allmogen kan inte med samma lätthet som förr göra sina beräkningar över tidens lopp. Man övergår därför till de tryckta almanackorna, som blir mer förståeliga i den mån folket lär sig läsa. (Ernst Hörman, Runstaven och dess sinnebilder, Vikarvets årsbok 1930)
- 1700 Lotsstation installeras på Lotsberget vid Norra hamnen i Lysekil.
Till lotsuppsyningsman tillsätts Peder Nilsson från Lysekil.

./